

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Транснаціональні корпорації

спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Міжнародна економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Ушакова Наталія Григорівна

Вища освіта – спеціальність «Політична економія» (економіст та викладач політичної економії)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.00.01 – Політична економія

Вчене звання – професор кафедри економічної теорії

Досвід роботи – 45 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 4 методичних розробок;
- співавторка 3 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0955869509

електронна пошта

ushakova.nataliia@icloud.com

дистанційна підтримка

Zoom

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування у здобувачів вищої освіти компетенцій щодо теоретичних основ та практичних аспектів функціонування транснаціональних корпорацій, визначення пріоритетних напрямів розвитку ТНК в глобальному середовищі
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, презентація, індивідуальні завдання, командна робота, дискусія, імітаційний проект.
Специфічні результати	<ul style="list-style-type: none"> знати: сутнісну характеристику ТНК; еволюцію організаційних структур ТНК; особливості впливу транснаціоналізації світової економіки на країни; теоретичні підходи до аналізу функціонування міжнародних підприємницьких структур; транскріптивний підхід регулювання діяльності ТНК; особливості формування та реалізації стратегій ТНК; маркетингові стратегії ТНК; фінансову структуру ТНК; роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів вміти: здійснювати аналіз та економічне обґрунтування діяльності ТНК; здійснювати аналіз результативності ТНК; здійснювати систематичний збір, обробку та накопичення інформації для аналізу діяльності ТНК; здійснювати стратегічний прогноз впливу діяльності ТНК на рівні окремих економічних систем
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекції, 18 години практичні заняття; презентація; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, креативність, командна робота, участь у дискусіях
Умови зарахування	Вільне зарахування
Відповідність спеціальності	<ol style="list-style-type: none"> Міжнародний бізнес: навчальний посібник у схемах та таблицях для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» /Ушакова Н.Г., Андросова Т.В., Помінова І.І. та ін. – Харків: ХДУХТ, 2021. 240 с. Ушакова Н.Г., Давидова І.О. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник Харків: ДОД ХДУХТ, 2005. 108с. Ушакова Н.Г., Величко К.Ю. Управління міжнародним бізнесом. Х. Видавництво «Форт», 2017. 126 с. Гринько П.Л., Ушакова Н.Г. Міжнародні організації: навчальний посібник у структурно-логічних схемах [електронне видання]. Харків: ХДУХТ, 2021. 150 с.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ФОРМУВАННЯ ТНК ЯК РЕЗУЛЬТАТ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ					
Лекція 1.	Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародного бізнесу	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Поняття ТНК та підходи до визначення. Критерії транснаціоналізації. Середовище функціонування ТНК: поняття та характеристика	Самостійна робота	Еволюція транснаціональної діяльності корпорацій
Лекція 2.	Структура, організація та внутрішня політика ТНК	ПЗ 2	Основні структури і форми організації ТНК. Мережні структури ТНК, їх основні характеристики.		Внутрішня та соціальна політика ТНК.
Лекція 3.	Рух капіталу та продукції в системі ТНК	ПЗ 3	Горизонтальна та вертикальна інтеграція. Особливості транснаціонального капіталу.		Оффшори і мегаполіси – бази транснаціонального капіталу
		ПЗ 4	Вибір джерел фінансування для ТНК. Обмеження у політиці вибору джерел капіталу.		
Модуль 2. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТНК					
Лекція 4.	Формування та реалізація стратегій ТНК	ПЗ 5	Особливості стратегічного менеджменту для ТНК. Стратегія ТНК і конкурентні переваги.	Самостійна робота	SWOT-аналіз у розробці стратегій ТНК.
		ПЗ 6	Конкурентні стратегії ТНК. Глобальні стратегії та умови їх використання.		Інноваційна стратегія ТНК. ТНК і наукомісткий експорт.
Лекція 5.	Фінанси ТНК	ПЗ 7	Оцінка середовища фінансової діяльності ТНК. Внутрішня фінансова структура ТНК. Джерела та методи фінансування зарубіжних операцій ТНК.		Фінансові ризики в діяльності ТНК
Лекція 6.	Особливості ТНК різних країн	ПЗ 8	Провідна роль та основні тенденції розвитку ТНК США. Особливості ТНК країн ЄС, азійських країн, країн, що розвиваються.		Особливості транснаціоналізації української економіки в умовах війни
		ПЗ 9	ТНК і міжнародний бізнес в Україні. Масштаби і тенденції діяльності ТНК в Україні. Перспективи формування українських ТНК.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Транснаціональні корпорації: начальний посібник. – Харків: Видавництво «Форт», 2018. 175с.
2. Транснаціональні корпорації: навч.-метод. посібник. Уклад. : Т. В. Марченко. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 184 с.
3. Транснаціоналізація світової економіки: навчальний посібник / Е. М. Лимонова, С. В. Кузьмінов, Г. Я. Глуха, І. С. Шкура. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с.
4. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М. та ін. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
5. Транснаціональні корпорації: начальний посібник /С.В. Войтко, О.А. Гавриш, О.О. Корогодова, Т.І Моїсеєнко. – К.: КПІ ім. І. Сікорського. Вид-во Політехніка, 2016. 208 с.

Методичне забезпечення

1. Міжнародний бізнес: навчальний посібник у схемах та таблицях для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» /Ушакова Н.Г., Андросова Т.В., Помінова І.І. та ін. – Харків: ХДУХТ, 2021. 240 с.
2. Ушакова Н.Г., Величко К.Ю. Управління міжнародним бізнесом: навчальний посібник. Х. Видавництво «Форт», 2017. 126 с.
3. Ушакова, Н.Г., Величко, К.Ю., Печенка, О.І. Управління міжнародним бізнесом: конспект лекцій для студентів економічного спрямування, аспірантів, викладачів. Харків: Видавництво «Форт», 2016. 126с.
4. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів : ЛКА, 2015. – 594 с.
5. Ушакова Н.Г., Помінова І.І., Кулініч О.А. Теорія та практика зовнішньої торгівлі: конспект лекцій. Ч.2. Х. : ФОП Іванченко І.С., 2021. 92 с. Х.: ФОП Іванченко І.С., 2021. 92 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 90	100% від усередненої оцінки за модулі
		до 10	Індивідуальний проект (з презентацією)
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 30	відповіді на семінарських заняттях
		до 30	відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи
Презентаційне завдання		до 10	презентація індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.